

فرهنگ نام‌های کهن و باستانی

استان مازندران

نویسنده:

مصطفی پاشنگ

ناشر: انتشارات روان

سرشناسه	: پاشنگ، مصطفی، ۱۳۲۸
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ نام‌های کهن و باستانی استان مازندران / مصطفی پاشنگ
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۶۶ ص.
شابک	: ۹ - ۸۰۴ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: نام‌های جغرافیایی - ایران - مازندران
موضوع	: Names, Geographical - Iran - Mazandaran
موضوع	: نام‌های جغرافیایی - مازندران - ریشه‌یابی
موضوع	: Names, Geographical - Mazandaran - Etymology
رده‌بندی کنگره	: ۲۸۳ SR
رده‌بندی دیویی	: ۹۵۵.۲۲
شماره کتابخانه ملی	: ۶۰۲۹۹۵۸

فرهنگ نام‌های کهن و باستانی استان مازندران

نویسنده: مصطفی پاشنگ

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۹

چاپ صدف: ۱۰۰۰ نسخه

۷۵۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری

نرسیده به خیابان منیری جاوید، پلاک ۱۰۵، واحد ۳ تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

وبسایت: www.Arannashr.ir ایمیل: Arannashr@yahoo.com

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

فهرست مطالب

۵	چکیده
۹	بخش اول
۹	فهرست نام‌های کهن و باستانی استان مازندران
۱۴۹	بخش دوم
۱۴۹	نام‌های کهن و باستانی استان مازندران
۲۸۳	بخش سوم
۲۸۴	زبان پارسی
۲۸۵	الف: تکوژهای هسته‌ای زبان پارسی
۲۸۵	ب: تکوژهای ریشه‌ای
۲۸۷	آیین مهر
۲۸۷	گروه یکم
۲۸۸	گروه دوم
۲۸۸	نمادهای هفت‌گانه‌ی آیین مهر
۲۹۰	نماد دوازده‌گانه آیین مهر یا آیین زندگی
۲۹۰	نماد یکم: خورشید
۲۹۲	نماد دوم: زندگی
۲۹۸	نماد سوم آیین زندگی: روشنایی = درخشانی
۳۰۶	نماد چهارم آیین زندگی: زیبایی
۳۱۸	نماد پنجم: فراوانی، خوش‌بختی
۳۲۰	نماد ششم از آیین زندگی: کوه

- ۳۲۶..... نماد هفتم: بالندگی
- ۳۳۵..... نماد هشتم: کوشش، آموزش، ساختن و آفریدن، نوآوری کردن، نمودار کردن
- ۳۴۱..... نماد نهم: ور=باغ
- ۳۴۳..... نماد دهم: دوست داشتن
- ۳۴۶..... نماد یازدهم: توانمندی - توانایی
- ۳۴۸..... نماد دوازدهم: یا آیین زندگی دوازدهم
- ۳۵۱..... بازنگری به زبان ساده
- ۳۵۶..... کوتاهی در زمینه نماد پنج‌گانه آیین مهر
- ۳۵۸..... یکمین دوره یا نژاد مردم مازندران
- ۳۶۰..... گروه در کاسی‌ها
- ۳۶۲..... آیین کاسی‌ها
- ۳۶۵..... کتابنامه‌ها

چکیده

در گذشته‌های دو استان‌های گیلان، مازندران و گلستان کنونی یک سرزمین نامیده می‌شده است و در دیرینه‌ترین روزگاران یا از هزاره‌های پنجم (پ. م) تا سال‌ها پس از تاخت و تاز تازیان مردم این سرزمین‌ها دارای یک زبان رسمی به نام زبان پارسی و نزدیک به ۴۰ گویش داشته‌اند. اما مردم این سرزمین‌ها زبان رسمی یا پارسی را ریشه‌ای می‌شناخته‌اند. ۱۱۵۰ نام کهن و استانی در استان گیلان و ۱۱۶۰ نام کهن و باستانی در استان مازندران که شناسایی ریشه‌یابی شده و در این دو کتاب گزارش شده است، استواری سخن را گواهی می‌کند. از سوی دیگر نزدیک به هزار نام کهن و باستانی که در زیرنویس گزارش شده است هم‌زمانی مردم این استان‌ها را در دوران کهن و باستان با استان‌های دیگر ایران گواهی می‌کند و نمایانگر آن است که در دوران کهن و باستان مردم سراسر ایران بزرگ دارای یک زبان رسمی به نام زبان پارسی بوده اما گویش‌های گوناگونی داشته‌اند.

پس از تاخت و تاز تازیان و شکستن ساختمان زبان پارسی و برجیده شدن زبان پارسی به نام زبان رسمی کشور ایران و آمیخته شدن گویش‌ها و زبان‌گونه‌ها یا واژگان تازی. آن گویش‌ها کم و بیش به بالندگی رسیدند اما هنوز از هسته و ریشه اندام‌های زبانی زبان پارسی را سینه‌به‌سینه تا به امروز چون گنجینه‌ای گرانبها در خود داشته‌اند. اگرچه این گویش‌ها و زبان‌گونه‌ها در درازای زمان کم و بیش با سایش زبانی و زمانی همراه بوده است اما تکواژهای هسته‌ای و ریشه‌ای زبان پارسی در آن گویش‌ها آشکار

است. اما در این دو کتاب (فرهنگ نام‌های کهن و باستانی استان گیلان) و (فرهنگ نام‌های باستانی استان مازندران) با در دیدگاه داشتن گویش‌ها و زبان‌گونه‌ها.

با پژوهش میدانی و ژرف‌نگر به شناسایی و ریشه‌یابی نام‌های کهن و باستانی شهرها، روستاها، کوه‌ها، رودخانه‌ها و سرزمین‌های این دو استان پرداخته است؛ زیرا باور درست آن بوده است که این نام‌های کهن و باستانی گزارش‌کننده‌ی فرهنگ چند هزار ساله‌ی مردم این استان‌ها بوده و اندام‌های بنیادین یا تکواژهای هسته‌ای و ریشه‌ای این نام‌های کهن و باستانی اندام‌های بنیادین زبان پارسی است.

برای روشن شدن به این خاستگاه، این دو کتاب هر کدام سوا از هم در سه بخش گزارش شده است.

بخش یکم: بهرستی از شناسایی شده‌ی خود نام با مانیک (معنی) و جایگاه و نام شهر آن روستا گزارش شده است. این بخش با دو ستون نبشته شده است.

ستون یکم: نام بومی یا آنچه که در نقشه‌های جغرافیایی کشور آمده همانگونه نوشته شده است.

ستون دوم: نام درست با آوانگاری با مانیک (معنی) ساده، روان و همگانی گزارش شده است.

بخش دوم: نام‌های کهن و باستانی نوشته شده در بهرستی با ریشه‌یابی و سندهای استوار در چهارچوب انگارش زبان (ریاضی زبان) و با شناسایی پارسی گزارش شده است و برای استواری پژوهش و گواهی بر دوستی آن گرد و گزاف نام‌های کهن و باستانی از استان‌های دیگر ایران زیرنویس شده است و نمایان شده است که این نام‌های کهن و باستانی چگونه ساخته شده است.

بخش سوم: در بخش سوم بندهای زیر گزارش می‌شود.

۱- ایران پیش از هخامنشیان چه نام داشته و ایران دارای چند هزار سال فرهنگ و شهرسانی پیش از هخامنش‌ها بوده است.

۲- زبان پارسی در چه روزگاری به نام زبان رسمی ایران کهن یا ایران پیش از هخامنشیان به جهان کهن شناسانده شده است و کشورهای جهان کهن زبان پارسی را به نام زبان مردم ایران کهن شناخته‌اند.

۳- بزرگترین دوره یا تیره‌ی پارسی زبان چه کسانی بوده‌اند.

۴- آیین مردم دوران کهن سرزمین‌های ایران کهن چه بوده است.

- ۵- زبان پارسی دارای چه ویژگی‌هایی بوده که توانسته به کمتر از نیمی از جهان کهن و باستان گسترش یابد.
- ۶- روش و چهارچوب و یا دستور زبان ساختن نام‌ها در دوران کهن و باستان چگونه بوده است.
- ۷- از نام‌های دوران کهن و باستان چه نام‌هایی به جای مانده که ما مردم امروز ایران پس از گذشت ۲ - ۷ هزار سال هنوز به زبان می‌رانیم.
- ۸- در دوران کهن و باستان چه پیوندی میان آیین مهر و زبان پارسی بوده است.
- ۹- گزارش‌های بسیار کوتاه از آیین‌ها و رسم‌ها از دیدگاه زبان‌شناسی در دوران کهن و باستان.
- ۱۰- پاسخی زبان‌شناسانه با تکیه بر پژوهش‌های میدانی و یافته‌های باستان‌شناسی و نام‌های کهن و باستان به پرسش‌هایی که چون راز در پشت گرد زمان و بی‌مهری بی‌پاسخ مانده است.
- ۱۱- در پایان شایسته است که گفته شود این بخش‌ها هر کدام بسته به یافته‌ها در سرزمین‌ها و شهرها و نام‌های کهن و باستانی در هر دو کتاب سوا از هم نوشته شده است؛ زیرا نام‌های کهن و باستانی استان گیلان استان مازندران یکی نیست آن ۲۳۱۵ نام کهن و باستانی که در آن دو استان شناسایی و ریشه‌یابی شده است از یک چهارچوب و روش شناسایی پیروی می‌کنند اما هر نام گزارش‌کننده‌ی اندامی از زبان پارسی است و گوشه‌هایی از زبان فرهنگ ایران را آشکارا می‌کند و نیازمند آن است که هر دو کتاب با ژرف‌نگری خوانده شود؛ زیرا گزارش‌کننده‌ی ساخت زبان پارسی یا زبان فرهنگ مردم ایران زمین است.